הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע:

"מי שיעשה ויפעול עשיית עירוב אני נותן לו את העולם הבא שלי"

שמעתי מפה קודש רבינו זי"ע (ה"ה הרה"ק רבי אברהם יהושע פריינד אבד"ק נאסויד זצוק"ל) שפעם אחת ביום שבת קודש פרצה שריפה בבית הרב החסיד המפורסם מוה"ר יוסף ליב כהנא ז"ל, ואכל כל מחמדיה ל"ע, ובשבת שלאחריו דרש כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבינו בעל ייטב לב זיעוכי"א האבדק"ק סיגוט יצ"ו, ונשא מדברותיו בקודש בבית הכנסת דשם, ובין הדברים הזכיר מאמר חכמינו ז"ל (מסכת שבת קי"ט:) אין הדליקה מצוי' אלא במקום שיש חילול שבת וכו', ואמר ליהוי ידוע לכון שברור הדבר אצלי שאצל הרה"ח הנ"ל לא היה ח"ו חילול שבת קודש, והדליקה נפלה רק בעון של בני העיר שיש ביניהם חילול שבת קודש. היינו שיש שאינם נזהרים בהוצאה לרשות הרבים ר"ל, כי בימים ההם עדיין לא היה עירובי חצרות בעיר סיגוט יצ"ו. והמליץ הגה"ק ב' ייטב לב זי"ע, הפסוק (תהלים קמ"ז י"ד) "השם גבולך שלום" היינו אם יהיה עירוב בעיר, אז יהיה עירנו בבחינת רשות היחיד שהוא כענין שלום, כגוף אחד. ומי שיעשה ויפעול עשיית עירוב לזה אני מבטיחו "חלב חטים ישביעך", כלומר שלא יחסר לו דבר מעולם, ואני נותן לו את העולם הבא שלי. (ורבינו זי"ע, שהי' אז עדיין אברך צעיר לימים, עמד אז אצל פתח בית הכנסת, ושמע מאחד שהי' מן המתנגדים עליו (מפני כבוד משפחתו לא אזכיר את שמו), איך שקרא ואמר "דער אלטער וויל.. ס'וועט קיין תיקון עירובין נישט זיין!). וזקנינו הנגיד הצדיק המפורסם בחסידותו ובפעולותיו הנשגבות מוה"ר משה ארי' פריינד זצ"ל, אבי רבינו (מנאסויד) זי"ע, עשה והשתדל והרבה פעלים לצורך הדבר, ולא עלתה בידו, שהמתנגדים לדבר עמדו בעוכריו ועכבו הדבר להכעיס. וסיפר רבינו זי"ע, שאחר פטירתו של הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע, פעל אביו ה"ה זקנינו (מוה"ר משה ארי' פריינד) זצ"ל, ותיקן את העירוב, ואמר על זה הלא אמרו חז"ל (מסכת חולין ז:) גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם וכו', ועל כן בודאי הבטחתו זו של הייטב לב זי"ע נשארה לעולם.

נעתק מספר "גדולת יהושע" (אות לב)
אוסף שיחות קודש ומנהגים וסיפורים כו' מהגאון הקדוש רבן של ישראל מופת הדור
כקש"ת מרן רבי אברהם יהושע פריינד זצוק"ל אבדק"ק נאסויד יצ"ו
אשר רשם לעצמו לזכרון לדורות הרה"צ המפורסם מוה"ר משה אריה לעוו זצ"ל האדמו"ר מטעמעשוואר

- טרעבלינקע -

טרעבלינק און דער ״אנטגילטיקונג לייזונג״

למעשה האט הימלער ימ״ש מיט דער הילף פון דעם טרעבלינקע לאגער כמעט ווי דערגרייכט דעם ציל וואס ער האט זיך געשטעלט אפצורייניגן דעם ״גענעראל גאווערמענט״ פון אידן ביים סוף 1942, אין יאנואר 43 זענען כמעט אלע שטעט אין קאנגרעס פוילן, געווען ״יודען ריין״ רוב אידן זענען אומגעקומען טאקע אין טרעבלינקא, געבליבן זענען בלויז אפאר קליינע געטא אינזלען מיט אידן וואס האבן דורך שוחד, דורך פיקטיווע ארבעטס פלעצער, וואס האבן כלומרשט גע׳ארבעט פאר דייטשע פירמעס, אדער דורך אויסבהאלטען זיך אין קעלערן און אין לעכער זיך דערווייל געהאט ארויסגעדרייט פון די דעפארטאציעס, די דאזיגע האבן די דייטשען קאנצענטרירט אין א צאל נייע געטא׳ס און טאקע נאך אין יאנואר 1943 זיי דעפארטירט קיין טרעבלינקא, אויך פון ווארשא זענען אין יאנואר 1943 א גרויסער טייל פון געבליבענע מיט א. ג. ארבעטס זענען אפטראנספארטירט געווארן קיין טרעבלינקא.

סוף יאנואר איז אין גאנצען ״גענעראל גאווערמענט״ געבליבן בלויז איין קליינער געטא אין ווארשא (בערך פערציג פופציג טויזנט אידן) די אנדערע אין ״גענעראל גאווערמענט) זענען אלע געווען איינגעשפארט אין ארבעטס לאגער׳ן נעבן די גרויסע דייטשע פאבריקן וואס האבן גע׳ארבעט פאר׳ן דייטשען מיליטער געברויך, דאס איז געווען הימלער׳ס א קאנצעסיע צו דער דייטשער ווערמאכט, וואס א טייל גענעראלן אירע האבן אין די זומער

האבן זיך אנגעהויבן צו דערנענטערן קיין פוילן, האבן די דייטשען טאקע אויך ליקווידירט טרעבלינקא, איר ארט האט פאר די געבליבענע אידן פון אונגארן, לאדזש, וכדומה פארנומען דער פארניכטונגס לאגער אין אוישוויץ.

דער סוף פון די טרעבלינקע תליינים

שווער צו זאגן אז די תליינים פון טרעבלינקא האבן אלע געהאט א פארדינטן סוף, א טויזענט מיתות וואלט דאך נישט געווען גענוג פאר אזעלכע מאסן רוצחים, למעשה אבער איז דער רוב הויפט תליינים נישט געשטארבן מיט א נאטורליכען טויט, אט איז א קורצע רשימה:

דר. יאזעף בוהעלער, דער געהילף פון גאווערנער האנט פראנק (געהאנגען אין נירנבורג 1946) וועלכע האט פון זיין שרייב טיש אויס אין קראקא געהאלפן גלאבאצקי׳ן דיריגירן מיט די אידישע אויסזידלונגען, איז געהאנגען געווארן פון די פאליאקן אין 1948.

אדיליא געלאבאצניק, פאליציי פירער פון לובלין, וועלכער איז געווען דער הויפט שעף פון טרעבלינקא, בעלזעץ און סאביבאר, איז נאך דער מלחמה געכאפט געווארן פון די ענגלענדער און אין א געפאנגענעם לאגער באגאנגען זעלבסטמארד.

הערמאן העפחלע, דער ארגאניזאטאר פון טרעבלינקא - וועלכע האט אויך אנגעפירט מיט די דעפארטאציעס פון ווארשע, איז באבגאנגען זעלבסטמארד אין א תפיסה אין וויען.

קריסטיאן ווירט, דער אינציאטאר פון די פארגאזונגען און אינספעקטאר פון טרעבלינקא, איז גע׳הארגעט געווארן פון די פארטיזאנער אין מאי 1944.

פראנס סטאנגעל, דער קאמענדאנט פון טרעבלינקא איז נאך דער מלחמה אנטלאפן קיין בראזיל, מען האט אים אנדעקט און צוריק געשיקט קיין דייטשלאנד, ווי ער איז פאר׳משפט געווארן צו אייביגע תפיסה, א פאר חדשים שפעטער האט ער גע׳פייגערט אין תפיסה.

כן יאבדו.

א צאל אנדערע פירער פון טרעבלינקא׳ס טויטנ׳ס לאגער, זענען געכאפט און גע׳משפט געווארן ערשט אזוי שפעט ווי 1964, פיר פון זיי זענען פאראורטיילט געווארן צו אייביגער תפיסה, ס׳איז אבער א ספק אויב זיי זענען נאך היינט אין ארעסט.

הגה״ק בעל ייטב לב זי״ע:

״מי שיעשה ויפעול עשיית עירוב אני נותן לו את העולם הבא שלי״

שמעתי מפה קודש רבינו זי״ע (ה״ה הרה״ק רבי אברהם יהושע פריינד אבד״ק נאסויד זצוק״ל) שפעם אחת ביום שבת קודש פרצה שריפה בבית הרב החסיד המפורסם מוה״ר יוסף ליב כהנא ז״ל, ואכל כל מחמדיה ל״ע, ובשבת שלאחריו דרש כ״ק אדמו״ר הגה״ק רבינו בעל ייטב לב זיעוכי״א האבדק״ק סיגוט יצ״ו, ונשא מדברותיו בקודש בבית הכנסת דשם, ובין הדברים הזכיר מאמר חכמינו ז״ל (מסכת שבת קי״ט:) אין הדליקה מצוי׳ אלא במקום שיש חילול שבת וכו׳, ואמר ליהוי ידוע לכון שברור הדבר אצלי שאצל הרה״ח הנ״ל לא היה ח״ו חילול שבת קודש, והדליקה נפלה רק בעון של בני העיר שיש ביניהם חילול שבת קודש. היינו שיש שאינם נזהרים בהוצאה לרשות הרבים ר״ל, כי בימים ההם עדיין לא היה עירובי חצרות בעיר סיגוט יצ״ו. והמליץ הגה״ק ר׳ [illegible] זי״ע. הפסוק (תהלים קמ״ז י״ד) ״השם גבולך שלום״ היינו אם יהיה

סוף יאנואר איז אין גאנצען "גענעראל גאווערמענט" געבליבן בלויז איין קליינער געטא אין ווארשא (בערך פערציג פופציג טויזנט אידן) די אנדערע אין "גענעראל גאווערמענט) זענען אלע געווען איינגעשפארט אין ארבעטס לאגער'ן נעבן די גרויסע דייטשע פאבריקן וואס האבן גע'ארבעט פאר'ן דייטשען מיליטער געברויך, דאס איז געווען הימלער'ס א קאנצעסיע צו דער דייטשער ווערמאכט, וואס א טייל גענעראלן אירע האבן אין די זומער חדשים פון 1942 זיך באקלאגט, אז דאס דעפארטירן אלע אידן שטעלט אין געפאר די מלחמה אינדוסטריע.

אין די ווינטער חדשים פון 1943 איז אויז ארום דער טרעלינקע טויט פאבריק נישט מער געלאפן אויף אלע אירע מאטארן, אינגאנצען "ארבעטס לאז" איז זי נישט געבליבן, ווייל היטלער ימ"ש האט נאך אלץ אין זיינע הענט געהאט אידן פון פארשידענע לענדער אין מערב, אבער אין זומער 1943 איז פארט פאר דעם "ריינהארד איינזאץ" נישט מער פיל געבליבן, גלאבאצניק אליין האט דאס אויך איבערגעלאזט הימלער'ן, ווען הימלער האט באזוכט טרעבלינקא, די ארבעט פון די אידישע ארבעטס בריגאדעס אין טרעבלינקא איז איצט געשטאנען אין אויפגראבן די מאסן קברים און פארברענען די טויטע בכדי אפצואווישען די שפירן פון די הריגות.

דאס האט אויך דערמעגליכט און דערמוטיקט דאס ביסעל געבליבענע אידישע שקלאפן טין טרעבלינקא, זיך ארגיניזירן צו זייער אויפשטאנד, וואס זיי האבן שוין געפלאנט פאר א לאנגע צייט, נאכ'ן אויפשטאנד, ביי וועלכען סאך פון די טרעבלינקער איינריכטונגען זענען פארברענט געווארן, און די רוסן

החסיד המפורסם מוה"ר יוסף ...
שלאחריו דרש כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבינו בעל ייטב לב זיעוכי"א האבדק"ק סיגוט יצ"ו, ונשא מדברותיו בקודש בבית הכנסת דשם, ובין הדברים הזכיר מאמר חכמינו ז"ל (מסכת שבת קי"ט:) אין הדליקה מצוי' אלא במקום שיש חילול שבת וכו', ואמר ליהוי ידוע לכון שברור הדבר אצלי שאצל הרה"ח הנ"ל לא היה ח"ו חילול שבת קודש, והדליקה נפלה רק בעון של בני העיר שיש ביניהם חילול שבת קודש. היינו שיש שאינם נזהרים בהוצאה לרשות הרבים ר"ל, כי בימים ההם עדיין לא היה עירובי חצרות בעיר סיגוט יצ"ו. והמליץ הגה"ק ב' ייטב לב זי"ע, הפסוק (תהלים קמ"ז י"ד) "השם גבולך שלום" היינו אם יהיה עירוב בעיר, אז יהיה עירנו בבחינת רשות היחיד שהוא כענין שלום, כגוף אחד. ומי שיעשה ויפעול עשיית עירוב לזה אני מבטיחו "חלב חטים ישביעך", כלומר שלא יחסר לו דבר מעולם, ואני נותן לו את העולם הבא שלי. (ורבינו זי"ע, שהי' אז עדיין אברך צעיר לימים, עמד אז אצל פתח בית הכנסת, ושמע מאחד שהי' מן המתנגדים עליו (מפני כבוד משפחתו לא אזכיר את שמו), איך שקרא ואמר "דער אלטער וויל.. ס'וועט קיין תיקון עירובין נישט זיין!). וזקנינו הנגיד הצדיק המפורסם בחסידותו ובפעולותיו הנשגבות מוה"ר משה ארי' פריינד זצ"ל, אבי רבינו (מנאסויד) זי"ע, עשה והשתדל והרבה פעלים לצורך הדבר, ולא עלתה בידו, שהמתנגדים לדבר עמדו בעוכריו ועכבו הדבר להכעיס. וסיפר רבינו זי"ע, שאחר פטירתו של הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע, פעל אביו ה"ה זקנינו (מוה"ר משה ארי' פריינד) זצ"ל, ותיקן את העירוב, ואמר על זה הלא אמרו חז"ל (מסכת חולין ז:) גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם וכו', ועל כן בודאי הבטחתו זו של הייטב לב זי"ע נשארה לעולם.

נעתק מספר "גדולת יהושע" (אות לב)

אוסף שיחות קודש ומנהגים וסיפורים כו' מהגאון הקדוש רבן של ישראל מופת הדור

כקש"ת מרן רבי אברהם יהושע פריינד זצוק"ל אבדק"ק נאסויד יצ"ו

אשר רשם לעצמו לזכרון לדורות הרה"צ המפורסם מוה"ר משה אריה לעוו זצ"ל האדמו"ר מטעמעשוואר